

nino vred izkoplje in da se veje ne preblizo debela posekajo. Drevesa iz goratih krajev imajo lepši les od dreves iz ravnin. Zmrznjena drevesa dajejo nekako moten, zelenkast, ne preveč obrajtan les. Les se na raznovrstne načine rabi. V nekterih krajih, kakor v Odenskem gozdu, se iz njega leto na leto tisoč in tisoč puškinih batov nareja in v druge kraje posebno na Belgijsko izvažajo. Tudi pri nas delajo iz orehovega lesa puškine in samokresne bate. Les je za vsakooliko ali polituro in lužilo sposoben, vendar pa se morajo drevesa prej podreti, ko sok v nje stopati začne. Potem se mora les brž v plohe zrezati in sušiti pustiti. Iz korenin se dajo lepe, vitke sprehodne palčice narediti. Nezreli sad in zelene lupine se rabijo ko zdravilo zoper črve, skrnino, mehke vrede, kronične kožne bolezni, sramno kugo in dr. Zelene lupine se na vodi kuhajo in služijo v to, da se po vrtilih sočivje z njo škropi in tako škodljivo mrčesje pokončuje. Mizarjem služi taka barva za črno in trepežno lužilo za vse lesove sorte. Klobučar in barvar pa dela iz orehovitih lupin rujavo barvo. Oreh je visoko in lepo drevo, svoje globoke in mogočne korenine globoko v zemljo poriva in tako brani, da se zemlja tako lahko ob deževju jeseni in spomladi ne splazi. To drevo zasluži sploh, da ga naši kmetovavci tam zasajajo, kjer je mogoče in kjer je treba plaze braniti.

M. Pomoček skvarjeno žito popraviti. Mnogokrat se prigodi, da se razno žito zmoči. Nasledek tega je ta, da se vgreje, rudečkasto postane, lahko plesni in zaduhel duh in okus dobi. Ako se je to zgodilo, treba je praha stolčenega lesnega oglja med žito pomešati. Prah se med žitom pušča 2—3 tedne in potem se vse preveje in ogljeni prah iz žita odpravi. Tako ravnanje zaduhli duh in okus odpravi. Včasih se tudi primeri, da se žito malo predno se v škedenj zvozi ali med vožnjo nekoliko zmoči. Ako se je tako zmočeno žito potem izmlatilo, treba je izmlačeno žito sušiti. Godi se pa takole: Okoli žitnega kupa se v enakih deljavah korpi negašenega apna postavijo. Apno v jerbasih se rahlo s papirjem pokrije. Apno vso vlago iz žita hitro na se potegne in žito suho postane. Ako je zrak suh seveda se to delo bolj hitro in popolno opravi.

Dopisi.

Iz Dobrne. (Tatovje.) V naših krajih se že več let nič ni slišalo o kakih neporednostih; imeli smo blaženi mir. Ali letos, ni še temu dolgo, je nepoklican gost okoli 4. ure po poldne zmuznil se skozi okno pri nekej hiši na Gorici. Ljudje, bivši pri svojih opravkih na polji, videli so sicer nekega nepoznanega ptujca s košem na hrbtu; svoje stopinje meril je po potu mimo pridnih delavcev: ne, da bi bil kak capin, to še jim na misel ni prišlo, dokler niso zvedeli o tatvini. Krad-

ljivec vzel je srebrnega denarja 15 fl. in obleke, kar je našel v izbi; v svoj koš spravil je vrednosti do 50 fl. Za nekoliko dnuj se prigodi enak slučaj na Zavrhu. Tudi tam je bila hiša prazna; domači skrbeli so na polji za potrebni kruh. Ko ob poldne pridejo domov, najdejo vse razmetano. Tatinske tace pobrale so 7 fl. in nekaj oblačila. Toto meštrijo razumi menda tisti kajon, ki je po Klancu ljudi lovil na limanice s prodajanjem števil za loterijo! — V noči od 14—15. sept. je prišel neznan nadzornik ogledovat topliške kase. (Da li je imel tovariše ne vemo.) Došel je v poslopje skoz stranska vrata, ki so navadno odprta tudi ob nočnem času. Nepoštenjak je potem pri hodniku pretrgal železno omrežje (križe) od okna ter zlezal v direktorjevo pisarnico. Sirota pa ni imel druge luči, kakor le žveplenke; to se sklepa od tod, ker je blizo 40 obgorelih klinčkov bilo razmetanih po sobi. Dobička zdatnega ni vjel za svoj trud. Pograbil je namreč le orodje, kakoršno potrebujejo zdravniki, pak 2 pečatnika z deželjskim grbom. S tem napravil je vendar škode za 30 fl. Malo boljše godilo se mu je v shrambi gostilničarjevej. Da mu ne bode želodec menda s pajčevino prepričen lakote krolil, kupil si je brez denarja na skrivnem 2 veliki gnjati (šunki), oskrbel si je še salame, kruh, cukar in nekatere druge sladkarije. — Kdo pa je bil ta črni postopač? Odgovoriti je težko, ker ni pustil svoje karte vizitnice, kakor je to šega pri gospodi, kedar koga obiše ob belem dnevi, pa dotične osebe ne najde doma. Sum leti na znanega Guzaja, ki bo kmalu obhajal obletnico svoje srečne rešitve. Ušel je namreč iz ječe v noči 17—18. oktobra 1878. Vse prizadevanje, da bi ga zopet obskrbeli s stanovanjem, obleko in živežem jetniškim, vse je do zdaj brez uspeha. Nekteri ide krast in ropat s tem namenom, da ga žandarji spravijo v „luknjo“, kjer mu ni treba delati v potu svojega obraza, zraven pa še prav stradati. Naš Guzaj je drugih mislij; ima pač svoje muhe. On ljubi svobodo, kakor ptica v zraku. Ker pa mu tega ni mogoče živati doma, zato se klati večinoma po zelenih šumah. V nedeljo 7. sept., je nek kmet opazil dim v gozdu blizo svoje hiše. Radoveden, kaj to pomenja, poda se v hosto. Tam je našel 2 človeka poleg ognjišča. Na vprašanje, kaj tukaj delata, dobi odgovor: „Kuhava si“. Mož, prepoznavši razvpitega Guzaja, se prestraši ter odkoraka bržej bolje od neprijetnega prostora. Ni mu stalo do tistih 50 fl., ktere je okr. sodnija obljubila onemu, ki jej najde in izroči imenovanega razbojnika. Dokler so pa to sezneli drugi ljudje, sta divja kuhača že pobrala svoje pete. Kakor smo zvedeli, odmahala sta proti Velenju. Čujemo, da je nekdo svojo tatovsko prečo poskusil v Velenjskem gradu ter popihal brez sleda. Govorica je, da se Guzaj že več časa (tudi v ženskej obleki) potepa po naših krajih; posamezniki so ga baje večkrat zasledili. Ni toraj nemogoče in neverjetno, da je ista dvojica obiskala

peneznico v Dobrnskih toplicah. Tat odprl jo je sicer, toda joj! kako neki mu je bilo pri srcu, ko je našel — prazno! Črez 2000 fl. bilo je na drugem torišču. Prekanjenec moral se je toraj zadovoljiti z ostalimi malenkostmi. Nista li morda ta dva potepuha umorila v Črešnjavskem logu najdenega nesrečnika, o kojem je „Gosp.“ že poročal? — Pristavek. Razbojniški Guzaj je pred 12 leti služil na Dobrni. Takrat je obropal neko židovke; pri tem poslu pomagala mu je njegova divjezakonska polovica.

Iz Šentjurja na južnej železnici. (Najditelj studencev). Hladna, čista voda v zadostnej obilici je za posameznega posestnika, kakor za cele vasi in kraje velike vrednosti. Kako težavno je onim, ki nimajo ne potokov ne vodnjakov in dobivajo vodo za kuho, pijačo, pranje, za živino in druge potrebe le iz kake luže ali mlake, ali pa jo morajo od daleč nositi; in če nastane v vasi kak požar — pa niti kaplje vode ni, to je obupljivo! Iz takega stališča potrebnosti bi si marsikteri skrbni gospodar ali tudi cela soseska vkup skupali studenec ali vodnjak, če bi se vedelo, da je tu ali tam voda v tleh blizu, ali da je sploh kaki studenec na mestu, kjer se misli kopati, da bi ne bil trud in delo zastonj. Zdaj se ponuja lepa priložnost, kdor hoče pozvedeti, če je na njegovem posestvu kak studenec, kako je močen in odkod teče. G. Jožef Beraz, najditelj studencev iz Monakovega, o katerem se je že pred letom po slovenskih listih govorilo, pride začetka meseca oktobra tudi na Štajersko. V potrdilo njegove temeljite vednosti imam tu pred seboj več spričeval in potrdil, omeniti hočem prav na kratko le eno, koje potrjujeta kapucinski vikar o. Timotheus in o. Franc Pavl Lachenmaier, superior na gori sv. Nikolaja v Würzburgu 7. marca 1879. Najditelj studencev g. Beraz je 20. avgusta 1877 zaznamoval studenec v globočini 95 črevljev in v premeru $\frac{5}{4}$ palc. močnega. Še le čez dalje časa so se odločili na onem prostoru kopati in studenec iskati; ko pa so se dela lotili in prikopali do 93 črevlj. globoko, so prišli do tako močnega studenca, da dalje niti kopati niso mogli. Zdaj imajo do 14 črevlj. na visoko vode v vodnjaku. Ako bi kje želeli, da pride g. Beraz, najditelj studencev, da jim poišče podzemeljskih studencev, ali če kdo iz tega namena kaj več in natančneje zvedeti hoče, naj se obrne prej ko mogoče do g. Dr. Ipavica zdravnika in župana v Šentjurju na juž. železnici. (Pošta: St. Georgen a. d. Südbahn.)

Iz Šmarijske okolice. (Bratev). Morda nikjer drugod, kder vinske trte rastejo, tako rano ne berejo, kakor pri nas tako, da se skoro nezreli sad trga. In vendar si s tem gospodarji jako škodijo že gledé na dobroto vina, ki človeške ustnice zvija, pa tudi zastran cene, ki najmanjša izpada. Vemo za uzroke, ki ljudstvo do tega spravljajo; na prvem mestu je siromaščina, nekaj tudi zlostvo; siromaški ljudje namreč boječi se oderuhov,

da bi jih prekanili, berejo v takem trenutku, v katerem se tega nihče ne nadja; samo da oderuhom odbeže s trgatvijo, nekateri celo po noči berejo; in ker je takih mnogo, tedaj drugim ne ostane družega, kakor potegniti z ranimi bralci, ako nečejo gledati, kako po začetni trgatvi vse ljstvo na vinograde rine, kakor zver na svoj plen. Vendar mislim bi se dalo takej zadregi v okom priti, ako bi se postavili sploh vinograški čuvaji, kakor se najdejo v Slov. goricah in si sami skrbijo za plačo, — oderuhom bi pa najkmalu nova postava odklenkala in ostale krivičnike najpograbi sodnijska roka. Pustite toraj, gospodarji, trto više zoreti, da se o šmarijskem „čvičkerju“ ne bo več govorilo, če najdete šmarijčana prvo polovico septembra v vinogradu pri trgatvi — ne posnemajte ga. Nagla trgatva stori kisle zobe pa listnico prazno!

Iz Celja. (Katoliškemu podpornemu društvu) za šolske sestre so pristopili sledeči udje: 1) Čast. gospod Miha Plešnik, kapl. v Žalcu daroval 5 fl. 2) Čast. gosp. Jožef Jurčič, kaplan na Paki, daroval 5 fl. 3) Gospa Alojzija Cypl v Celji, 4) Gospa Ana Zorzini v Celji, 5) Gospod Michael Urek v Celji, 6) Gospa Ana Mathes v Celji, 7) Gospa Terezija Schmidt v Celji, 8) Gosp. Matevž Glinšek, občinski odbornik v celjski okolici, vsi po 2 fl. Po čast. gosp. Avguštinu Kukoviču so poslali iz Vojniške fare: 9) Neimenovani iz Trnovlj 10 fl., 10) Neimenovani iz Šmarjete 5 fl., 11) Neimenovani iz Škoflje vesi 5 fl., 12) Neimenovan dobrotnik iz Vojnika 2 fl., 13) Gospa Vrečer iz Vojnika 2 fl. 14) Gospa Cotl iz Vojnika 2 fl., 15) Neža Ledl iz Vojnika 2 fl., 16) Preč. gosp. Matevž Lah, župn. v pokoji 2 fl., 17) Preč. gosp. Blaž Rotnik, župnik v pokoji 2 fl. Raznoteri neimenovani Vojničani 4 fl. Vojničani skupaj 36 fl. 18) Neimenovani dobrotniki iz Celja 31 fl. 88 kr., 19) Gospa Franciska Tisch v Celji 2 fl., 20) Gospa Vilhelmina Schurbi, odvetn. soproga 2 fl., 21) Neimenovana gospa v Celji 3 fl., 22) Gosp. Eduard Školavt, mestjan 2 fl., 23) Gospod France Kamerer, mestjan 2 fl., 24) Gospa Elizabeta di Centa v Celji 2 fl., 25) Gospa Marija Kandušer v Celji, 2 fl. 26) Gospa žl. Schrey, dež. svetovalca soproga 2 fl. Skupaj 96 fl. 88 kr. Vsem blagim dobrotnikom, kakor tudi onim, ki naše društvo priporočajo ter dobro stvar pospešujejo, izreka narprisrčnišo zahvalo odbor kat. podpornega društva v Celji.

Iz Celja. (Dvojni samoumor.) Žalostna prikazen dnešnjega brezvernega časa so prepoznali samoumori. Pa to je tudi celo naravno; če se ti slabo godi, pa nimaš vere v Boga in ne veruješ, da je tvoja duša neumrjoča, si moraš misliti: zakaj bi prenašal še na dalje žalostni svoj stan? Rajše si končam svoje življenje. Verni kristijan si v takem slučaju najde nagloma tolažbe in pomoči pri Bogu. Redko kedaj se je pa do sedaj po naših pokrajinah slišalo o tako groznem

dvojnem samoumoru, kakoršen se je dogodil pretečeni petek 19. t. m. na celjskem pokopališču pri sv. Maksimilijanu. Mestni uradnik mariborski in tamošnji posestnik Eduard Rauseher, oče 5 nepreskrbljenih otrok, je zapustil svojo pridno ženo ter živel z neko Henrijeto Zakušek ter zapravljal ž njo svoje premoženje. Nekaj dni sem sta bila v Celji in ko njima zmanjka cvenka, skleneta, svojemu pobujšljivemu življenju s samoumorom storiti konec. Ustrupila sta se s cijankalijem; najšli so nju, že stegnjena, skupaj ležati na imenovanem pokopališču. Zločinec Eduard je zapustil več pisem, med drugimi list farnemu uradu celjskemu, v katerem naznanja, da je pred nekaterimi leti izstopil iz katoliške cerkve, pa v srečo je vendar ostal, zvest (!) katoliški veri in kot katoličan hoče tudi vmreti. (Kdo bi se ne čudil!) Prosi toraj katoliško celjsko duhovščino, naj ga vendar sprejme zopet v naročje katoliške cerkve ter ga zraven svoje tovaršice pokoplje na katoliškem pokopališču. Za to ponudbo se je pa celjska duhovščina lepo zahvalila; kot protestant se je pokopal na evangelijskem, njegova tovaršica pa, se vé brez duhovnika in brez zvonjenja, na katoliškem pokopališču, ker se po sedanjih državnih postavah nikomur ne sme braniti pogreb na domačem mirodvoru. Bog njima bodi usmiljen!

Iz Zagrada. (Letina — „Slov. Gosp.“) Tudi pri nas imamo slabo letino, sadja ni čisto nič. Vendar smo Bogu radi hvaležni, da nam je letos vsaj toča prizanesla. Po vinogradih ne bo tako, kakor smo se nadjali. Preveč je trdega in drobičkenga grozdja, krompir je mestoma jako lep, mestoma pa gnjuje, ajda lepo kaže. Uže 6 let berem „Slov. Gosp.“ in sem ga zmiraj vesel, kedar zopet pride, čeravno nam kmetom časih o prav žalostnih rečeh poročča. Da bi pa list komu drugemu, kakor nemškutarjem in liberalcem, bil v pohujšanje, tega jaz ne razumim. Vsak šolarček ga sme brati. Posebno sedaj je pa še vsega priporočila vreden, ker nam prinaša dve vrli prilogi: „Cerkveno“ in „Gospodarstveno“, to pa vse le za 3 fl. Gospodom, ki so nam štajerskim Slovencem do tega pomagali, smo dolžni res vse svoje priznanje in zahvalo, zlasti pa č. g. uredniku! Živio, Slovenski Gospodar! V imenu drugih in mnogih.

Jož. Zalokar, kmet.

Od sv. Mohora pri Slatini. („Slov. Gospodar“). Prebravši v zadnji števec „Slov. Gospodarja“ tudi listič uredništva najšel sem, da so neki nezadovoljni z našim priljubljenim listom. Res žalostno od ene strani, ako se med vernimi Slovenci najde človeče, ki ugovarja bodi si iz nevednosti ali zaslepljenosti zoper ta list, ki nam kmetom kakor iz sreča govori, in naše neugodne okoliščine dobro pozna, ter kmetskemu, zdaj tako zapuščenemu, stanu pomagati hoče. Od druge strani je pa tudi jasen dokaz, da je „Slov. Gosp.“ katoliški uredovan list, ker uže po napovedbi Kristusovi vemo, da krščanska katoliška reč je in bode imela

sovražnike pa tudi je in bode zmagala, Vas pa č. g. urednik nam priljubljenega lista „Slov. Gospodarja“, ki ste že marsikterega sovražnika slavno potlačili, listu do tolikega napredka pomagali in ga razširili, in to zmirom po stari nizki ceni, Vas prisrčno prosimo, ne odlagajte še svojega bremena! Delajte še znanprej v prid katoliškej Cerkvi, v v blagor slov. narodu in naši ljubej slovenskej domovini. Če Vam je nekaj sovražnikov protivnih, je Vam pa tisočero sre hvaležnih. Po želji veliko drugih bralcev „Slov. Gospodarja“. M. Debeljak, kmet. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so državni zbor sklicali za 7. okt. Čehovje so 23. sept. v Pragi sklenili ustopiti v državni zbor. Tudi drugi poslanci, nemškim ustavakom nasprotni, so se zedinili in porazumili, kako hočejo, čeravno malo, večino porabiti. Grofu Hohenwartu se je to zedinjenje posrečilo. Ta gospod je slovenski poslanec, slovenski gorenji Kranjci so ga bili enoglasno izvolili. Dne 16. sept. je na Dunaji zbral okoli sebe poslance konservativno-nemške in narodno slovanske stranke. Navzoči so bili: Čehi: dr. Rieger, knez Lobkovic, grof Klam-Martinic, dr. J. Gregr, Zeithammer, Poljaka: plem. Groholski in knez Czartorijski, Slovencec baron Gödl Lanoy, in katoliška Nemca: knez Alojzij Liechtenstein in Lienbacher. Sklenoli so, da hočejo poslanci vseh navedenih strank skupno kakor en mož glasovati in nemške ustavoverce vselej podreti. Tako je prav! Slovenci pa smo svobodno ponosni, da smo Avstriji dali grofa Hohenwarta in barona Goedelna v državni zbor! Ustavoverni liberalci se močno srdijo, pa nič jim ne pomaga, tudi dobrikanje grof Taaffejevih novin ne. Kajti večino imamo mi, in če grof Taaffe neče iti z nami, bo moral razpisati nove volitve ali odstopiti. V Dalmaciji je pri volitvi v Sinju zmagal narodnjak dr. Klaič, v Levovem na Gališkem pa dr. Smolka, obadva naša moža! Ustavaki tolažijo se sedaj z Bismarkom pa se utegujejo ukiniti, on doma liberalce tepta, kakor turški sultan svoje hlapce. V Lincu se je sešlo mnogo kmetov, pozvanih od svojega državnega poslanca, ter so mu povedali, česar tirjajo za svoj obstanek in blagostan. — Na Českem je konservativni knez Karl Švarcenberg poslanstvo odložil, ne vemo zakaj. Taki omabljevci se pač sploh naj ne dajo voliti. V Ljubljani so 83 slovenskih fantičev odbili iz gimnazije, ker se je preveč dijakov bilo oglasilo. Odbiti Slovenci so skoro vsi iz gorejske Kranjske, kder so prejšnjo gimnazijo v Kranji zatrli. Toda slovenski poslanec g. Sebneid se je za Slovence pri ministrih potegnil, in 83 slovenskih fantov je v Ljubljani moralo biti sprejetih v gimnazijo. Živio, slovenski poslanec ljubljanski! — Magjari pravijo, da bo njihov grof Andrassy sedaj imenovan državni kancelar za celo